

Aan Minister van infrastructuur en waterstaat

nota

Versturen rapport verkenning alcoholslot

TER BESLISSING

Datum

10 maart 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/60509

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Wegen en
Verkeersveiligheid
Verkeersveiligheid

Beslistermijn

17-03-2025

Bijlage(n)

3

Aanleiding

In opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) heeft Deloitte een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden om het alcoholslot(programma) in Nederland opnieuw in te voeren. Daarbij is vooral gekeken naar de juridische mogelijkheden. Met de bijgaande Kamerbrief wordt opvolging gegeven aan de toezegging om de Kamer in de eerste helft van 2025 te informeren over de resultaten van dit onderzoek en de vervolgstappen.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met het versturen van het onderzoeksrapport en de begeleidende brief naar de Kamer. De brief verstuurt u mede namens de minister van JenV.

Kernpunten

- De Tweede Kamer heeft 4 maart 2025 een motie aangenomen¹ om zo snel mogelijk over te gaan tot de invoering van het alcoholslot.
- Uit de voorlopige resultaten van de burgerraadpleging² van IenW (als onderdeel van het project trendbrekers verkeersveiligheid) en uit een enquête van het Fonds Slachtofferhulp³ blijkt er in Nederland een breed draagvlak te zijn voor herinvoering.
- Het alcoholslot is bewezen effectief om recidive van rijden onder invloed van alcohol te voorkomen⁴.
- Nederland had van 2011 tot 2015 een alcoholslotprogramma, waarbinnen het alcoholslot kon worden opgelegd als bestuursrechtelijke maatregel.
- In 2015 hebben de Raad van State en de Hoge Raad een uitspraak gedaan dat het alcoholslotprogramma moet worden stopgezet. Dit vanwege de kans op dubbele bestraffing en onevenredig zware straffen voor sommige mensen, zoals beroepschauffeurs.

¹ Motie 29398-1161 Motie d.d. 19 februari 2025 – H.N. Veltman, Tweede Kamerlid Motie van Lid Veltman over zo snel mogelijk overgaan tot de invoering van het alcoholslot.

² Burgerraadpleging in het kader van Trendbrekers. Hierover zult u binnenkort worden geïnformeerd.

³ Website Fonds Slachtofferhulp | Nieuws | Nederlanders willen strengere aanpak alcohol in het verkeer

⁴ Website SWOV | Factsheets | Wat is een alcoholslot en wat zijn de effecten op verkeersveiligheid?

- Na de uitspraak van de Raad van State heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) in 2018 onderzocht of invoering van het alcoholslot in het strafrecht mogelijk is. Uit die verkenning bleek een herinvoering op dat moment niet haalbaar vanwege praktische bezwaren. Dat waren verwachte lage aantallen opleggingen, hoge kosten, fraudegevoeligheid en onzekerheid of bestuurders ook na de maatregel zonder alcohol blijven rijden. Deze bezwaren moeten ook in het vervolgonderzoek verder worden bezien. De verwachting is dat deze nu minder gelden. Met name het aantal opleggingen is nog een onzekere factor.
- In 2022 heeft uw voorganger mede namens de minister van JenV toegezegd om te onderzoeken of het alcoholslot opnieuw kan worden ingevoerd als een (straf)maatregel in het bestuurs- of strafrecht⁵.
- Uit het onderzoek blijkt dat herinvoering in bestuursrecht waarschijnlijk op dezelfde bezwaren stuit als bij de afschaffing in 2015. Daarom wordt in het onderzoeksrapport geadviseerd om invoering via het strafrecht te verkennen. Invoering in het strafrecht zou tegemoet komen aan juridische bezwaren Raad van State en Hoge Raad.
- De minister van JenV wil samen met IenW een nadere verkenning uitvoeren naar de mogelijkheden, waarbij ook nog gekeken wordt naar de mogelijkheden in bestuursrecht. Met name omdat JenV mogelijkheden ziet om de dubbele bestraffing (een van de voornaamste bezwaren van de raad van state waarom het alcoholslot was afgeschaft) in bestuursrecht te kunnen voorkomen vanuit het strafrecht. Dat dit nog verkend wordt heeft te maken met de praktische bezwaren die JenV nog ziet zoals het aantal opleggingen. Bovendien zouden de kosten in het bestuursrecht gedragen kunnen worden door de overtreder en wordt ook de strafrechtketen ontlast.
- Het onderzoek dat zal worden uitgevoerd focust zich daarnaast op de praktische uitvoering en kosten van een alcoholslot.

Datum

10 maart 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/60509

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Wegen en
Verkeersveiligheid
Verkeersveiligheid

Aan

Minister van infrastructuur en
waterstaat

Bijlage(n)

3

Krachtenveld

Tijdens expertsessies gedurende het onderzoek heeft afstemming plaatsgevonden met het ministeries van JenV en Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV), CBR, RDW, politie, Openbaar Ministerie, Reclassering en Fonds Slachtofferhulp. Ook de Raad voor de Rechtspraak heeft een reactie gegeven.

Toelichting

Internationale context

Het alcoholslot is een bewezen effectief middel. Verschillende Europese landen hebben kennen een alcoholslot als onderdeel van een rehabilitatieprogramma. Hieronder een kort overzicht.

Land	Jaar invoer	Bestuurs- of strafrecht	Betaler
Finland	2008	strafrecht	gebruiker
Zweden	2012	bestuursrecht	gebruiker
België	2013	strafrecht	gebruiker
Denemarken	2015	bestuursrecht	gebruiker
Polen	2015	strafrechtelijk	gebruiker

⁵ TK 2022–2023, 29 398, nr. 1062

Frankrijk	2019	bestuursrecht tot uitspraak rechter	gebruiker
Oostenrijk	2017-2022 (pilot)	bestuursrecht	gebruiker
Litouwen	2020	onbekend	gebruiker

Datum

10 maart 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/60509

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Wegen en
Verkeersveiligheid
Verkeersveiligheid

Aan

Minister van infrastructuur en
waterstaat

Bijlage(n)

3

Politieke context

De Kamer heeft op 4 maart 2025 een motie aangenomen om zo snel mogelijk over te gaan tot de invoering van het alcoholslot. Dit was een motie van Kamerlid Veltman van de VVD. De VVD is al langer voorstander van invoering van een alcoholslot.

Door de leden van de vaste commissie voor JenV zijn op 3 oktober 2024 vragen gesteld over het alcoholslot. Dit was in het kader van een voorbereidend onderzoek van een wetsvoorstel Alcoholmeter. De Alcoholmeter is een enkelband die 24 uur per dag, 7 dagen per week controleert of de drager zich aan een alcoholverbod houdt. In het wetsvoorstel wordt het alcoholverbod in combinatie met de alcoholmeter als een alternatief voor het alcoholslot beschouwd. Dit wetsvoorstel was al gemaakt voordat er sprake was van een mogelijke herinvoering van het alcoholslot.

Communicatie

In overleg met DCO wordt een persbericht opgesteld.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
2	Kamerbrief bij eindrapportage verkenning herinvoeren alcoholslotprogramma	Begeleidende brief voor de Kamer
3	Notitie AlcoholSlotProgramma juridische analyse en scenario's	Notitie waar verschillende juridische scenario's worden benoemd, dit maakt onderdeel uit van het onderzoeksrapport van Deloitte
4	Eindrapportage verkenning herinvoeren alcoholslotprogramma	Onderzoeksrapport van Deloitte d.d. 28 januari 2025